

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
3/4 . . . 10 „

Posamične številke stanejo 10 vrt. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriskem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v l. nadstr. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v l. nadstr. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računajo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 6 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Iz deželnega zbora. Iz XVI. seje.

Poročilo o deželni norišnici.

Koliko se je že pisalo o deželni norišnici! Največji zločin nad našo malo, ubogo deželo (kakor včasih radi povdarjajo v deželnem zboru) so izvršili zavezniški z novo deželno norišnico.

Toliko viharja, toliko burnih razprav še ni bilo o nobenem drugem vprašanju v deželi.

Vsakdo pač mora uvideti, da je bila res skrajno nujna potreba: poskrbeti boljše za nesrečne umobolne. Zahtevalo pa se je tudi, da naj se poišče primeren miren kraj, kjer naj se postavi tak deželni zavod s troški morda kakih 400.000 K. — Deželni zbor pa je sklenil 11. jul. 1902., naj se zida norišnica z najvišjim potroškom 950.000 K.

Deželni odbor je imel po tem sklepu jasno pred seboj določeno, kaj mora in sme storiti, to je: zidati zavod do najvišjega potroška 950.000 K, višje pa ne!

Ali kaj se je zgodilo?

Že pred leti smo morali konstatirati, da je deželni odbor kršil zakon, se ni držal sklepa, marveč je zidal in zidal, tako da je bilo stroškov že 1 in pol milijona K.

Po § 18. pravilnika sme deželni odbor potrositi le v nujnih slučajih posebne važnosti največ 10.000 K, ali mora v naslednjem zasedanju predložiti takoj račun ter prositi deželni zbor naknadnega potrčila. Pajer pa v letu 1908. tega ni storil. Še zmcnil se ni za to. Kaj se briga on za določbe in zakone, če jih ne more porabiti v svoj prid.

Za umobolne je bilo doslej stroškov na leto okoli 135.000 K, v novi norišnici pa bo stroškov za 200.000 K več nego doslej.

Pajer in Gregorčič sta bila letos vsa srečna, ko sta prišla do večine. Češ, sedaj

bo mogoče odobriti vsa prekoračenja, vse pojde po najini volji, nikdo se ne bo mogel uspešno upirati najinemu gospodarstvu, pa če je še tako ljudstvu in deželi v kvar.

V XVI. seji deželnega zbora letos je bilo na dnevnem redu poročilo o deželni norišnici. Predlagalo se je, naj se odobri prekoračenje 470.000 K. — Poročevalec je bil dr. Pettarin.

Dr. Meizlik, laški klerikalec, je omenil, da ni bilo razdeljeno poročilo poslanecem, čeprav se je zahtevalo v deželnem zboru in v odseku. Pettarin je bil obljubil, da se poročilo razdeli pa se ni zgodilo. Zato je rekel Meizlik, da laška ljudska stranka ne more glasovati za odobritev prekoračenja. Pettarin je povedal, da je poročilo v tisku ter da se razdeli, kakor hitro bo tiskano.

Bugatto je predlagal na to, naj se opusti razpravljanje o tej točki, dokler ni poročilo tiskano. Ali Bugattov predlog ni bil sprejet.

Na to je zahteval Bugatto, da naj se vsaj prečita v zbornici poročilo deželnega odbora in sicer ker ni bilo prvega čitanja, ker ni bilo obravnano v odseku ter ni bilo na razpolago poslancem pred sejo.

Dnevni red za to sejo je bil razdeljen ob 9. zjutraj, za eno uro pozneje, ob 10. uri, je imela začeti pa že seja. Nihče ne more zahtevati od poslancev, da bi mogli pregledati akte k vsem 250 točkam v eni uri, ker bi le pregled poročila o norišnici trajal nekaj dni.

Deželni glavar Pajer je rekel na to: da večina je določila, da se ima čitati samo končne predloge ter vpraša radi tega deželni zbor, če hoče za to točko kako izjemo.

Pri glasovanju o tem je večina, laški liberalci in slovenski klerikaleci, odločila, da se opusti čitanje poročila.

Bugatto: Novo kršenje poslovnika! Ne poznamo vsebine poročila, zato ne moremo glasovati kar na slepo za potrditev prekoračenja pol milijona; glasovali bomo proti.

Večina je na to glasovala kar na slepo za predlog deželnega odbora ter tako o-

dobrila jedno največjih nepravilnosti iz Pajer-Gregorčičevega gospodarstva zadnjega leta.

Pajer in Gregorčič sta se oddalnila, ko sta tako lepo spravila pod streho, kar sta hotela.

Kar tako brez pomisleka, na slepo, glasujejo slovenski poslanci ter odobrujejo katastrofalno gospodarstvo deželnega odbora. Samo Pettarin pozna vsebino poročila, ki govori o prekoračenju pol milijona, drugi poslanci ne vedo nič; Pajer in Gregorčič se zaneseta nanj, on je poročevalec, drugi člani večine imajo samo to nalogo, da lepo glasujejo.

Na tak način, brez poročila, kar svoto je naznanil: toliko in toliko je prekoračenja, poslanci, odobrite prekoračenje! In večina je odobrila prekoračenje.

Kaj takega je mogoče le v goriskem deželnem zboru in nikjer drugod! Menda je to edini parlament na širnem svetu, ki tako na kratko odpravi tako važne reči!

Nova deželna norišnica pomeni katastrofo za deželo. Vedno bolj pehajo deželo v dolgove in v popolni finančni prepad.

Ob otvoritvi baš odgodenega zasedanja so tožili o obupnem finančnem položaju dežele, na koncu zasedanja so zopet zastokali takisto, kakor v začetku.

Letos bodo iskali posojila 600.000 K, drugo leto pa bodo višali doklade do kakih 40%!!

Srečna dežela, nad katero gospodarijo laški brezverci v objemu s slovenskimi katoliškimi poslanci, izvoljenimi s pomočjo svete vere in cerkve!

DOPISI.

Praga, dne 18. febr. — Danes je bil na tukajšnjem staroslavnem Karlo-Ferdinandovem vsenčilišču znani slovenski pisatelj gosp. Ivan Lah povišan v doktorja filozofije.

Iz ajdovskega okraja.

Iz Sv. Križa na Vipavskem. (»Nimanij 7 iber o, za jamo«...) Pri nas pase precej rejen pastir ovčice; o njem smo imeli boljše mnenje. A te dni smo ga šele prav spoznali.

V Dobravljah je umrl revček. Zapustil je vdovo z malim otrokom. Revežu pa se slabo godi še, ko je na parah. Nunc ni hotel reveža spremiti od hiše na pokopališče, ampak je zahteval, da se mu mora revčka prinesiti v cerkev, ki stoji tik pokopališča, češ, da mu nihče ne plača težkega dela, ki ga ima s cerkvenimi obredi ob pokopavanju.

»Namestniki« pa tega nočejo čuti, če ni denarcev.

Povejte mi, dragi bralci in pristaši in tudi nepristaši: ali je to krščansko, da duhovnik noče spremiti mrliča od hiše na pokopališče, kakor je navada?

Vdova pokojnega se je temu pastirju uprla in je zahtevala, da se mrliča sprejmi, kakor je navada. A on ni tega hotel, dokler mu ni zagotovila plačila. Revica je rekla, da proda ruto z glave in krila, da plača pastirja.

Prašamo Vas: Kako naj prav imenujemo tako ravnanje katoliškega duhovnika. Kaj pri njih velja res samo le cvenek!

Iz Skrilj. (Obsojen klerikalec.) »Gorica« se baha, da je bil neki naprednjak iz Renč obsojen. Povdarja, zakaj tega »Soča« ne priobči. Mi prašamo, zakaj pa ni Kosec, ki vsako reč tako rad obeša na velik zvon, priobčil, da je njegov pristaš, najhujši klerikalec, ki se šopiri kot petelin na gnoju, bil obsojen v Ajdovščini na 3 tedne zapora zavolje častikraje!

Tožitelji so mu ponudili poravnavo, a klerikalec trmast je zahteval, da »naj gre v razsodbo«. No, po razsodbi bi mu prišlo kmalu slabo, tako je bil pobit.

V najnovejšem času sta pri nas dva dobila zaslužno plačilo. Eden je blizu Kosca, eden je nekoliko oddaljen. — To je lepa družba: »barufanti«, častikradci in tako dalje!

Kapitan Hatteras ali Angleži na severnem tečaju.

Francoski spisal Jules Verne. — Prevel O. I.

(Dalje).

Doktor je dobro vedel, da pomeni beseda esquimau človeka, ki je surove ribe; znano mu je pa tudi bilo, da se smatra v deželi to ime kot zaničevalno ime. Zato se pa tudi ni spozabil, da bi jih ne bi imenoval Groenlandce.

Vendar je bilo lahko poznati, s čim se ti ljudje žive, kajti njih oblčila in obuvala so bila vsa olinata, iz kož morskih psov, vse nekako zamazano in smrdede, da se moški od žensk skoro niso razlikovali. Sicer so bili pa nekoliko gobovi, kakor vsi narodi ribojedci, ne da bi bili zato kaj slabši.

Luteranski duhovnik in njegova žena, s katerima se je hotel doktor posebno zabavati, sta bila ravno na nekem potovanju ob obrežju Provenu, južno od Uppernawika. Moral se je torej zadovoljiti z zabavo z guvernerjem. Ta najvišji uradnik ni kazal ravno posebne prebrisanosti in učenosti: osel, ki pa je znal brati.

Doktor ga je povpraševal o trgovini, navadah in običajih Eskimov, ter je izvedel po znamenjih, da so kože morskih psov, postavljene v Kopenhagen, vredne okrog 40 funtov. Medvedove kože da se plačujejo po štirideset danskih dolarjev, kože višnjevihi lisice po štiri dolarje, kože belih lisic pa po dva ali tri dolarje.

Da bi svoje znanje izpopolnil, je hotel doktor osebnost obiskati še eno eskimsko bajto; kajti tega si niti misliti ni

mogoče, česa vse je zmožen vedoželjen človek. K sreči je bila odprtina preozka, tako da ni mogel priti noter. In dobro jo je odlekel, kajti nič ni zopernejšega, kakor nakopičena mrhovina, meso morskih psov, gnjile ribe in smrdede obleka, ki tvori opravo groenlandske kočice. Nenege okna ni za sčiščenje nevidljivega zraka, samo ena luknja se nahaja na vrhu strehe, ki daje pot dimu, ne pusti pa ven smrada.

Vse to je Foker doktorju opisal, toda on se ni zato nič manj jezil nad obširnostjo svojega telesa, kajti hotel si je napraviti sam svojo sodbo o teh posebne vrste duhovih.

»Jaz pa vem,« je dejal »da se človek s časom tudi temu privadi.«

Sama beseda — s časom — slika dovolj častitljivega Clawbonyja.

Med etnografičnim proučevanjem doktorja, je Shandon skrbel, kakor mu je bilo naročeno, za prevoz po ledu. Kupil je za štiri funte sani s šestimi psi. Domačini pa so mu še težkoče delali, ker jih niso hoteli dati iz rok.

Shandon bi bil tudi rad našel Hans Christijana, ki je znal spretno pse voditi in ki se je bil tudi udeležil ekspedicije Max Clintocka; toda Hans se je ta čas nahajal v južni Groenlandiji.

Sedaj je prišlo na vrsto glavno vprašanje tega dneva. Je-li bil v Uppernawiku kak Evropejec, ki bi bil čakal na prihod Forwarda? Ali je guverner kaj vedel o tem, da se je v teh krajih naselil neki tujec, najbrže Anglež? Kdaj je imel zadnjo zvezo z lovci na some ali s kakimi drugimi mornarji?

Na vsa ta vprašanja je odgovoril guverner, da se že več nego deset mesecev ni izkrcal nikak tujec na tem obrežju.

Shandon je prosil za imena zadnji čas prišlihi somolovcev; toda nobenega ni poznal. Bil je v obupu.

»Priznate mi, mislim, doktor,« pravi svojemu tovarišu, »da tega ni mogoče umeti; na rtu Farewell nič, na otoku Disko nič, na Uppernawiku nič!«

»Črez par dni mi še enkrat ponovite: Nič v zalivu Melwill, moj dragi Shandon, in potem vas pozdravim kot edinega kapitana Forwarda.«

Čoln se je vrnil proti večeru k ladji ter privedel nazaj obiskovalce. Strong je poskrbel za nekaj novega živeža, dobil je več ducatov neke vrste račjih jajc, ki so še enkrat toliko kakor kurja in zelenkaste harve. Ni bilo veliko, toda krepčilno in poživlajoče, zlasti za ljudi, ki so vedno navezani na soljeno meso.

Drugo jutro je postal veter ugoden; vendar Shandon še ni dal povelja za odjadranje; še en dan je hotel počakati, in da si ohrani mirno zavest ter da dá vsakemu živemu človeškemu bitju priliko, priti do Forwarda, dal je celo od ure do ure šteljati, da je votlo odmevalo med ledenimi gorami. Toda to ni učinilo drugega, nego da je splašilo jate morskih ptičev. Tudi nekaj raket so spustili ponoči v zrak, toda zastoni. Treba se je bilo odločiti za odhod.

Osmeja maja zjutraj je Forward odrinil in izgubil kmalu izpred oči Uppernawik s svojimi grdimi drogovi ob obrežju, na katerih so visele obisti morskih psov in vampi jelenov.

Pihal je jugovzhodnik in toplota se je zvišala do ničle. Solnce je prodrlo meglo in led se je pričel topiti pod vplivom solčnih žarkov.

Toda odbijanje bliščečih solčnih žarkov je pouzročilo večini usodnih učinkov za vid. Kovač Wolsten, Grip-

Skandal vseh škandalov! — Zgodovinski dan je postal dan 20. februarja 1910.

Na ta dan je šel slovenski deželni poslanec in deželni odbornik dr. Hinko Stepančič na zborovanje »Lege«, najhujšega laškega agresivnega društva, ki hoče našo dečo raznaroditi.

»Cirilmetodarijo« v »Slovincu« je najbolj umel dr. Stepančič: šel je na zborovanje »Lege«, ker tam se lahko najbolje udeleži »Slovenčeva Cirilmetodarija«!

Osebná vest. — Na dunajski zemljedelski visoki šoli je naš rojak, g. V. pl. Ziernfeld, član društva »Kras«, dne 19. t. m. naredil tretji državni izpit ter tako postal inženir gozdarstva. Čestitamo!

Za soboto 26. t. m. napovedana gledališka predstava v Trg. Domu odpade, ker niso priprave v dvorani še dovršene.

Glasbena šola »Pevskega in glasbenega društva« v Gorici priredi v nedeljo, dne 13. marca v dvorani »Trgovskega doma« akademijo v korist šolskega arhiva. Je namreč treba nakupiti gotovo množico učil in vzornih del glasbene literature, iz katerih bi učenci mogli črpati klasično muzikalno izobrazbo.

Vspored akademije izvršijo učenci sami pod vodstvom g. Michla. Akademija gotovo zadovolji vse poslušalce in razveseli vsakega prijatelja mladine.

Ker pa vsaka dobra šola zasluži zanimanja in podpore vseh dobrih in razumnih ljudi, upati je, da plemeniti namen akademije prinese rezultat, ki bo v prid plemenitemu pomenu glasbene šole!

Sklep goriškega deželnega zbora gledé vseučiliškega vprašanja bodo Lahji izkoristili imenitno v svojo korist. Takoj po sklepu je radostno vskliknil »Corriere«: »Beležiti moremo glas cele dežele Goriško-Gradišanske, v katerem se naglašá tudi od slovenske stran potreba, da se da Lahom v Avstriji lastna visoka šola, ne da bil lila odvisna od eventuelne višje slovenske šole v Ljubljani. Izvršilo se je jako važno glasovanje, ki dokazuje zopet enkrat vladi da določitev Trsta za sedež laške univerze ne vzmira niti Slovencev«.....

Na take načine pišejo, tako bodo govorili tudi pri vladi in v parlamentu na Dunaju!

Vzročili so to sveti katoliški slovenski deželni poslanci na Goriškem!

Na občne zборе podružnice »Lege« v Gorici prihajajo najbolj zagrizeni Lahoni: zbere se tam banda, ki psuje Slovence ter jih hoče pobiti; zberejo se tam sloveči junaki kamenja in palic z znane kolesarske slavnosti, podivjanci, ki čakajo Slovence po ulicah, da bi jih poklali, ljudje, ki gorijo največjega sovraštva do Slovencev, pa tudi ljudje, ki hodijo v Italijo v Videm

žnosti pa hoditi vendar le po hero okoli. Ali Vaju ni nič sram?!

Prizadeti starši.

Iz bouškega okraja.

Z žage. — Pri nas so bile 31. pr. m. občinske volitve. Kakor pri vsakih drugih volitvah, tako so tudi pri teh bili žagarji edini. Volitev župana je bila dne 10. t. m. in bil je županom enoglasno izvoljen zopet stari župan g. Alojzij Žagar, posestnik, trgovec in krčmar. G. župan in gg. starašine so nam porok, da žagarji ostanejo trdni kot skala.

Na Pepelnico je g. vikarij s Srpence povabil tuk. cerkvenega ključarja g. Ant. Hrovata v farovž, da podpiše cerkvene račune. G. Hrovat mu je odgovoril, da cerkvenih računov ne more podpisati, ker ni bil nikdar za nič vprašan. Hotel je račune pregledati, nakar vzroji g. vikarij, ter ga začne oštevati. Seveda ključar mu ni molčal; zažugal mu je nunc celo, da ga ven vrže ter mu rekel, da o računih on nič ne razume. Ključar odgovori: ako nič ne razume, tudi nič ne podpisuje ter je to lepo čast odložil in rekel, naj si izbere pa »tacega, kateri kaj razume«. G. ključarju na možatem nastopu vsa čast!

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za družbo sv. C. in M. je nabral K 4 »barbinč« v nedeljo »pri Bajti«, praznujoč zaroko Pinota.

Družba sv. Cirila in Metoda je založila prav lepe in originalne velikonočne razglednice. Pričakujemo prav mnogo naročil!

Na pustni pondeljek so priredili rodoljubi v občini Medana domačo zabavo, katere se je udeležil cvet cele medanske občine. Ne moremo si kaj, da ne bi pri tej priliki pohvalili gorečega rodoljuba med vrlemi Medanci. Po govoru gospoda nadučitelja iz Krmina, ki je v izbranem govoru očrtal boje Slovencev s tujci, kakor tudi z rodnimi brati, je vstal gospod župan Zuchiatti in z geslom: Hrast se omaša in hrib, zvestoba Slovence ne gane do družbe sv. Cirila in Metoda, nabral za našo družbo 20 K. Srčna hvala gospodu županu za nabrani znesek in gospodu Leopoldu Torošu za darovanih 5 K. Ostanek K 1'60 so darovali godci iz Kozane kot preostanek plesa. Vsem izrekamo tisočero hvalo in kličemo: le po tej poti naprej!

»Slovenčevi« Cirilmetodariji odgovarja Trst z ustanovitvijo nove podružnice sv. Cirila in Metoda. V gostilni Mežnarčevi v Metliki zbrani rodoljubni gostje so darovali naši družbi v odgovor »Slovincu« K 5. poslal jih je gospod Milan Makar. — Nabiralniki in družba »Slovenca« št. 29. z dne 7./2. ob zabavnem večeru vajenske skupine N. D. O. v Mestnem domu v Ljubljani dne 21./2. so vrgli naši družbi 51 K 24 v. Hvala, iskrena hvala zavednim rodoljubom!

številu udeležbe občnega zbora. Obenem so gg. nabiralci članarine naprošeni, naj isto vsaj nekaj dni pred občnim zborom pošljejo društvenemu blaginiku g. Josipu Kavčiču, c. kr. višjemu davkarju v p. v Tolminu. —

Volčje. — Volčansko katoliško izobraževalno društvo je v pustu priredilo dvoje veselice, eno na Kozarščem, drugo na Selih. Kakor pravijo, sti se obé imenitno izvršili; posebno ona na Kozarščem, kjer so po veselici tulili na katoliški podlagi seveda, kakor da bi bil izpustil same pekleniške iz pekla. Glavno zaslugu za ti lepi veselici ima naš »Krašovec«, oziroma naš preč. g. kaplan Godnič.

Kaplančku moramo res priznati za sluge na tem polju. Možicelj je delaven. Zakaj pa? Vse veselice onajenega društva so na strogo katoliški podlagi. Z njimi se brani sv. vero, katero ti »irdamani liberalci« tako hudo preganjajo. Je pa že vrag, da gg. nunci ne morejo napraviti nobene veselice — brez katoliških devic. So pa tudi »fletne« te naše punce. Ni čuda, če temu in onemu zmešajo glavo, da popolnoma pozabi besed Kristusa: »Človek ne živi samo od kruha, ampak tudi od vsake besede, ki pride iz božjih ust«.

»Povsod je navada, da imajo otroci, kateri so v krščanskem nauku dovolj poučeni, vsako leto prvo sv. obhajilo. Le v Volčah je izjema, odkar je ta kaplan-fotograf tukaj. Že dve leti ni bilo za naše otroke prvega sv. obhajila. Tu se vidi, kako skrb za pouk krščanskega nauka imajo nekateri dušni pastirji. Učitelj na Selih, g. Bratina, ki poučuje tudi krščanski nauk, je bil toliko sposoben, da je naučil svoje učence, da so bili vredni pristopiti k prvemu sv. obhajilu. Naša dva nunca pa ne! Milo je bilo gledati te nedolžne otročiče! Tem bolj, ker ni bilo naših poleg. Pesti smo stiskali in kleli — češ: zakaj pa naši otroci ne gredo k obhajilu!! Na naslov naših nunccev so padale take, da se jih ne upamo zapisati. »Tu se špegelj — grešna duša,« tu imaš izgled! Če si upa en lajik toliko doseči, dva duhovnika pa ne, je pa že preveč kakor sramotno za kat. duhovnika! Krščanski nauk učite, ne pa ob volitvah agitirati in Marijine device v njih čednostih po noči vtrjevati! Naš g. župnik ima kaplana menda le za to, da prireja veselice, ne pa da bi otroke učil potrebnih resnic sv. vere.

Vaš jok in stok da: vera peša, je — jalov. Držite se naukov Kristusa, bodite res njegovi namestniki; ker drugače se vresničijo besede: »Po farjih gor, po farjih dol.« Glejte, kaj delate!

Razžaljeni starši odločno zahtevamo, da se zamujeno popravi, drugače naj odnese »kraška burja« našega župnika in kaplana, od koder sta prišla. Z izgovorom, da otroci ne znajo krščanskega nauka, dajate le sama sebi slabo spričevalo. Mi Vaju redimo, mi plačujemo, zato tudi zahtevamo, da spolnite svojo dolžnost. — Dostavljamo, da ni lepo: ne vršiti svoje dol-

Iz Rihemberga. — V farških irhovinah se obeta polom pri občinskih volitvah. Kdo pa bo ta polom naredil? Znabiti orgljač, Štrancar, Brezavšček? Orgljač bo polomil k večjemu orglje. Če pa bosta tudi Štrancar in Brezavšček kaj polomila, bosta tudi — plačala. Naj se torej le varujeta poloma. V farških irhovinah se tudi obeta dolga pesem na čast »liberalcem«. Že prav! Bo poskrbljeno, da bo pri tej skladbi najbolj plesal Pavličev par Štrancar-Brezavšček. Tedaj le začnite! (Op. To cvetko smo presadili iz gredic sv. Prismojenca; premenili smo le imena.)

Iz Rihemberga. — V nekem umazan lističu, ki ga ni vredno imenovati, piše neki »mladenič« proti naši vrli podružnici sv. C. in M.; odganja ljudi od nje in nesramno ruje proti njej. Ta nerodni prekljasti »mladenič«, ki se brije pod nosom, upamo, da ne doseže grdega namena in da oslovski glas ne segne do nebes. Čast Rihemberžanom, ki so ustanovili in ki vrlo vzdržujejo za nas Slovence toli potrebno podružnico. Takemu »mladeniču« pa, ki to družbo napada in sramoti pljunimo v obraz in zakličimo: Strela udri iz višine izdajalca domovine!

Iz goriške okolice.

Iz Prvačine. — Kakor se pri nas v marsičem napreduje, tako se napreduje tudi v glasbi. Marsikje na Goriškem, so se bili ustanovili godbeni oddelki a skoraj povsod so bili izginili. V Prvačini obstojita dva oddelka I. in II. Sokolske godbe in oba delujeta, ker imata dobre in sposobne moči.

Treba je skrbeti pa tudi za naraščaj. G. Ivan Gregorič, načelnik I. od. sok. godbe, je zvalil skupaj 30 mladeničev, med temi 15 takih, ki so stari do 15 let, a zopet 15 takih, ki so stari od 15—20 let, ter začel z njimi teoretično šolo, katero nadaljuje dan za dnevom. V teku enega leta nastopi javno s svojo mladeniško gardo, broječo 30 oseb. Moj trud pravi, mora doprinesti dober uspeh! Želimo mu tak uspeh.

Iz Bilj. — G. kuratu Jožetu Abramcu se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo za njegovo zares »požrtvovalno« in »nesebično« delovanje v cerkvi in izven iste v prosep in procvit Sokolske ideje v naši občini. Pri izpolnjevanju »stanovskih dolžnosti« se tudi nadalje priporočamo Vašemu blagohotnemu sotrudu, ker potem se gotovo vresniči: »Kdor Biljenc, — ta Sokol«.

Obsojeni »voditelji«.

Iz tolimskega okraja.

Društvo za varstvo zanemarenih otrok za sodni okraj Tolmin v Tolminu bo imelo svoj redni občni zbor dne 10. marca 1910. ob 3. pop. v sodnijskih prostorih z običajnim dnevnim redom. Vsi prijatelji mladine se uljudno vabijo, da se v obilnem

per, Clifton in Bell so postali snežilo-slepi; ta očesna bolezen je spomladl zelo navadna in učini pri Eskimih pogosto celo slepoto.

Doktor je nasvetoval bolnim posebno, kakor tudi vsem sodrugom sploh, naj si pokrijejo obraz z zelenimi, redko tkanim prtom in je sam prvi izvršil svoj lastni ukaz.

Psi, ki jih je bil Shandon kupil v Uppernawiku, so bili precej divje narave; vendar so se kmalu privadili ladji in Kapitan se ni ravno slabo obnašal napram svojim novim sodrugom. Kazal je, kakor da bi že poznal njihove navade. Clifton prvi pripomni, da je moral Kapitan že imeti znanje s svojimi groenlandskimi sodrugi. Ti psi so bili vsled nedostatne hrane sestrđani in so zato hlasno žrlj hrano, ki je bila na ladji na razpolago.

Devetega maja je plul Forward mimo najzahodnejšega Baffinskega otoka, v razdalji kakih sto dvajset sežnjev. Doktor je zapazil v zalivu med oboki in celino več visoko štrlečih skal, ki se imenujejo rudeče pečine. Pokrite so bile z rudečim snegom, ki je bil lep kakor karmín in o katerem je doktor Kane trdil, da je zgolj rastlinskega izvora. Clawbonny bi si bil to prikazen rad ogledoval od blizu, toda vsled ledu se ni moglo priti do obrežja. Četudi je toplota naraščala, vendar so se ledene gore in tokovi vedno bolj množili v severnem Baffinskem morju.

Od Uppernawika dalje je kazala celina popolnoma drugačno zunanost; neizmerni ledeniki so se prikazovali na sivem obzorju. Desetega maja zapusti Forward na svoji desnici zaliv Hingston, ob 74. vspeledniku; preliv Lancaster je bil še več sto milj proti zatonu oddaljen.

Neizmerna vodna gladina se je polagoma začela izgubljati pod ogromno ledeno ravnino, iz katere so se vzdigovale pravilno tvorjeni griči, kakor bi bili iz iste tvarine kristalizovani. Shandon je dal močno kuriti in do 11. maja se je Forward vil med členovitimi ožinami ter zaznamo-

val s črnim dimom na nebu pot, po kateri je plul po morju.

Toda stavile so se zopet nove ovire. Pot je vsled neprestanega premikanja ledu postajala vedno ožja, tako da je skoro primanjkovalo vode pred Forwardom in če bi se zaprla, bi bilo težko se naprej zvleči. Vsak je to vedel in nato mislil.

Tudi se je javljalo obotavljanje in pomisleki na ladji brez znanega cilja, ki je kar slepo prodirala proti severu. Četudi je bila večina privajena nevarnostim, vendar so nekateri pozabili na visoko nagrado in se kesali, da so se tako daleč podali v nevarnost. Že je duhove nekako zapuščal pogum, zlasti še, ker jih je Clifton vedno plašil in so jim prigovarjali dva ali trije kolovodje, kakor Pen, Gripper, Warren in Wolsten.

K tej malosrčnosti moštva se pridružijo še skrajni napori; dvanaajstega maja je bila ladja od vseh strani zaprta; njen parni stroj je obnemogel. Treba si je bilo odpreti pot preko ledene ravnine. Delo z žagami je bilo silno utrudljivo pri tem ledu, ki je bil šest do sedem črevljev debel. Ko so naredili dve vspeledni zarezi, po sto črevljev dolgi, so morali led, ki se je nahajal med njima, razbiti s sekirami in drogov. Potem so vtaknili sidra skozi luknjo, narejajo z močnim svedrom; nato so začeli delati s pomočjo navoja in so vlekli ladjo z rokami. Najtežje je bilo spraviti razbite kosove pod led, da se je oprostila ladji pot, in morali so jih odbijati z dolgimi, z železom okovanimi drogov.

Kratko, vse to, da so morali žagati, ladjo naprej vleči in se mučiti z navoji, neprenehoma v nevarnosti in sredi goste megle in snega delati, razmeroma nizka temperatura in očesne bolezni, vse to je slabilo ljudi Forwarda in slabo uplivalo na njihovo domišljijo.

Če imajo mornarji odločnega in pogumnega človeka, ki ve, kaj hoče in kam gre, kje je njegov cilj, jih zaupanje vzdržuje proti njihovi lastni volji. Združeni so s svojim

glavarjem v eno sree, močni so po njegovi moči in ravnodušni po njegovi ravnodušnosti. Toda na te ladji so vsi čutili, da poveljnik ni brez skrbi in da omahuje pred nepoznanim ciljem. Kljub svojemu odločnemu značaju je ne vede kazal svojo onemoglost s tem, da je vedno spreminjal svoje ukaze, nepopolno delal ter da ni o pravem času mislil na to ali ono, cela vrsta posameznosti, kar moštvo ni ostalo prikriti.

In potem, Shandon ni bil kapitan na ladji, ni bil prvi gospodar za Bogom. To je že zadosten povod, da se je o njegovih ukazih razmišljalo; od tega pa do nepokorščine je pa korak majhen.

Nezadovoljniji so kmalu pridobili na svojo stran prvega strojevodjo, ki je doslej suženjsko izpolnjeval svojo dolžnost.

Šestnajstega maja, šest dni potem, kar je bil Forward prišel do neprodinre ledene gladine, še Shandon ni bil dve milj daleč prišel proti severu. Bila je nevarnost, da obtoče v ledu do bližnjega poletja. To je postajalo nezno. Okrog osme ure zvečer gresta Shandon in doktor v spremstvu Garry-a ven v neizmerno gladino, da si jo malo ogledata. Toda skrbela sta, da se nista preveč oddaljila od ladje; kajti bilo je težko, določiti si točko, po kateri naj bi se človek ravnal, ker se je zunanost bele puščave neprestano menjavala.

Lomljenje žarkov je imelo čudne učinke, tako da je doktor strmel. Kjer je menil, da ima napraviti še en skok, jih je bilo najmanj še pet ali šest, ali pa nasprotno. V obeh slučajih pa je lahko padel na ledene ostre gručé, kar je bilo skrajno zoperno, če ne nevarno na trdem, kakor steklo ostrem ledu.

(Dalje pride.)

in Čedad »o s l a t e p s t« pa postajajo potem v Avstriji visoki c. kr. gospodje, zviti irredentovci, sploh prava res »z b r a n a« laška družba!

Med tako družbo je bil zašel Slovenec c. kr. višji uradnik dr. Hinko Stepančič, poslanec slovenske fárovške stranke! Za glavo se prijemajo ljudje, ko govorijo o tem..... Nekaj strašnega, nečloveškega!

Cela stranka je umazana vsled tega dogodka, kar že ni tako dosti umazana, cela klerikalna stranka nosi odslejn na sebi pečat »Lege«.

Na vsakem zborovanju »Lege« v Gorici se nesramno hujska proti Slovincem. V nedeljo so gonili na zborovanju iz Gorice ne le slovensko moško učiteljsko, ampak tudi slovensko žensko učiteljsko!

In taka zborovanja poseča slovenski poslanec!!

Če so kraški Stepančičevi volilci kaj moške, vedo, kaj imajo storiti, kaj je njihova dolžnost. Da bi Stepančič poznal svojo, na to ni misliti! Je deželni odbornik.

»Caruso in Charles«. — Predstave, ki smo jih naznanili ter se vršijo v hotelu pri Jeleni, na obče ugajajo. Predstave so zabavne in občinstvo je zadovoljno ž njimi. Drevi bo zopet predstava.

Predstave bodo še v soboto in v nedeljo.

»L'Eco« je odgovorila na kratko na članek »Iz osrednjega semenišča« v »Soči«. Pravi, da se ne more govoriti o italijanizaciji semenišča, zajedno pa zahteva še več laških nunciev v semenišču! Pravi potem, da kar se tiče vzgojevanja v semenišču, o tem se ne splača odgovarjati in kdor noče razumeti, s tem ni mogoče govoriti. — No, no; tak-le nestvaren odgovor kaže nekaj drugega: da gospoda občuti težo resnice v omenjenem članku v »Soči«, ki je povsem stvaren ter se dotika oseb le, kolikor se jih pač mora; članek je imel namen, pokazati, kaj se godi v semenišču in kako se vzgaja semenišniške; nam se zdi, da je opisano vse tako, da je moralo vzbuditi precej razburjenja, ker star je rek: da resnica očj kolje. »L'Eco« pravi, da se ne splača odgovarjati. No, pa ni treba. Zadostuje, naj gredo gospodje lepo v s e ter delajo tako, da ne bo treba pisati o osrednjem semenišču. Vedo pa naj, da bomo skrbeli, da bomo tudi v bodoče najbolje informirani o semenišču. — Pa naj vedo gospodje, da imamo vedno najboljše informacije, celo o rečeh, o katerih mislijo, kako varno so skrite. — Naših virov pa, če jih še tako iščejo — ne dobé!

Kraški deželni poslanec je dr. H. Stepančič. Ob volitvah se je govorilo o njem po Krasu, da je napreden mož, da v deželnem zboru ne pojde s klerikalci, da ni podpisal programa klerikalne stranke itd., tako, da je bilo oddanih v zmešnjavi na Krasu, katero so vzročili takratni »agrarci«, tudi dosti naprednih glasov za Stepančiča.

No, sedaj pa vidijo, k o g a so izvolili za poslanca. V deželnem zboru je sedel in vstajal, kakor je ukazal naš najzagrizenejši sovražnik dr. Pajer; v deželnem odboru sedi in dobiva kronice, 4000 jih na je na leto! — pa mora zato molčati, ker tam se godi le Pajerjeva volja; najlepšo pa je nagodel Stepančič v nedeljo 20. t. m., ko je šel na zborovanje »Lege«! Kaj takega pa še ne! Nimamo dovolj besed, da bi prav ožigosali to početje Stepančičevo. Sramota nad sramoto! — Kraševci, ki so izvolili Stepančiča, pa naj imajo zavest, da so si neizmerno škodovali, ker so ga izvolili za poslanca.

Nova lekarna v Gorici. — G. G. Tromba, Istrijan, je dobil dovoljenje, da sme odpreti sedmo lekarno v Gorici, in sicer na Verdijevem Tekališču med ulico Petrarca in ulico sv. Klare.

Skrivalnica. — Kje si, dični politični pesnik lista »Gorice«? Prej tako plodovit si kar naenkrat umolknil. Prej skoraj ni bilo številke »Gorice«, ki bi ne imela tvojih verzov. Ako je kaka kobilica na Krasu kihnila, si že spesnil ta kih, še celo klerikalni poraz pri občinskih volitvah v Biljah se ti je zdel vreden tvojih rim in niti »Kmetškemu glasu« nisi prizanašal. Sedaj pa ko imaš tako lepo idejo, katero ti bi za-

vidala Homer in Dante, sedaj molčiš. — Pričakovali smo tvojo pesem že v tórek, ker taka ideja, tako krasna ideja mora kar vsiliti pravemu pesniku pero v roko, taka ideja mora tako učinkovati, da pravi pesnik nima niti časa, da bi sedel in pisal, kar stoji sredi ulice mora ovekoveti to idejo. Pomisli: slovenski deželnsodni svetnik, deželni poslanec in odbornik, državni poslanec in spe, uničevalec kraških kobilic, predsednik Slovenske Čitalnice v Gorici (samo naslova je za dve dobri kiti), dr. Hinko Stepančič je šel na občni zbor laške Lege Nazionale. Kateri drugi Slovenec bi imel toliko poguma, da bi šel v levóvo žrelo (v pravem pomenu besede, ker tam žrejo našo slovensko dečo)? Trditev, da se je dični Slovenec Stepančič zmotil, da je mislil, da pomenja Lega sv. Cirila in Nazionale sv. Metoda, je ničeva. Toliko že mora znati sodnijski svetnik na Goriškem italijanščine. Ali je mogoče član te laške šolske družbe? Ne, ker bi ga v tem slučaju ne vrgli ven; tako pa bi ga bili kmalu stegli in uverjen bi bil, da prihaja ime Stepančič od stepsti. Ne ostane torej drugega, kakor izvanreden pogum, ki je vreden romantične pesnitve. Na delo torej, ker tak pogum zahteva dobrega opevatelja. In ta si ti! Slava tebi!

Z revolverjem se je obstrlel na desnem senu 12 letni deček Marij P. iz Gorice. Pravijo, da so mu stariši branili ali deček da je hotel imeti revolver. Nabiral je denar in si ga kupil. Dovolili so mu streljanje le v navzočnosti jednega ali drugega starejšega. Ali sedaj so dobili dečka sedečega pri mizi s sklonjeno glavo v krvi. Prenesli so ga v bolnišnico. Taki otroci pa že revolver!

Pravico javnosti je dobila za razrede I. do III. za tekoče šolsko leto 1910. dekliška šola šolskih sester Notre Dame v Gorici.

O krminskem županu gospodu baronu J. Locatelliju so prinesli razni listi vest, da je nenadoma umrl. Radi tega je došlo, ker je baron jako znan in ugleden pleme-nitaš, družini mnogo sožalnih brzojavk, tudi od jednega nadvojvode, neki sorodnik je prišel k pogrebu. Gosp. baron živi in je zdrav. Kdor si je dovolil to, da je poslal krivo poročilo o smrti v javnost, zasluži pošteno kazen!

O nesreči v Mirnu smo zadnjič poročali na kratko. Ranjen je bil z revolverjem 24 letni Karol Besednjak, ranil ga je Franc Marušič.

Pred sodnike je bil pozvan 28 letni A. Mušič iz Imenja, ki je bil obtožen, da je poslal neko deklico. Sodnija mu je prisodila 10 mesecev težke ječe s postom in trdim ležiščem vsaka dva meseca.

Iz bližnjega kraljestva prihajajo res sami lepi tički v našo deželo. V Gradišče ob Soči je prišel neki laški dezertar Vincenzo Frasnini, ki je imel za ljubico neko Adelino Prešernovo. Prijeli so to deklico radi tatvine, v katero jo je baje napeljal omenjeni laški dezertar.

Truplo novorojenčka so našli blizu Kozbane v zapadnih Brdih. Sodi se, da je mati tega otroka neka Obljubkova, ki je pa zmešana ter je najbrže nezavedna pustila otroka v gozdiču.

Tatvina. — Razne obleke v vrednosti 200 K so pokradli neznani tatovi v hiši št. 37. v Pokopališčni ulici v Gorici nekemu A. Seiderju, uslužbencu v restavraciji na državnem kolodvoru.

Sokolski vestnik.

V Prvačini se je ustanovil oddelek ženskega »Sokola« ter so bile z vslikom izvoljene v začasni odbor: Starostinja sestra Metoda Pahor-jeva, podstarostinja sestra Kristina Gregoričeva, tajnica sestra Viktorija Kozmova, blagajničarka sestra Marija Gregoričeva, odbornica Marija Zornova. Redni občni zbor se bo vršil 7. III. ob 8. uri zvečer.

Zveza narodnih društev.

Pevsko in tamburaško društvo »Podgora« v Podgori bode imelo svoj redni letni občni zbor, v soboto 5. marca 1910. ob 8. uri zvečer v prostorih otroškega vrta.

Trgovsko-obrtna in gospodarske vesti.

Trgovsko-obrtna zbornica je imela včeraj popoldne sejo. Navzoča sta bila tudi poslanca zbornice Venuti in Pettarin. Slednji je poročal obširno o delovanju v deželnem zboru. Za tekoče leto ostane predsednik Jos. Venuti, podpredsenik Jos. Mulič.

Kolinska tovarna razpisuje četrto emisijo svojih delnic. Čutila je potrebo zvišati svojo delniško glavnico pred vsem zato, ker se podjetje rapidno veča in agende dan na dan naraščajo. Opozarjamo na subskripcijo pred vsem slovenske trgovske kroge s pripombo, da naj prav hitro subskribirajo, ker je pričakovati, da bodo delnice prav kmalu vse odane. Omenjamo le še, da imajo delničarji predpravo in dobe na dve stari delnici po eno novo. Subskribira se lahko v tovarniški pisarni v Ljubljani na Martinovi cesti ali pa v kolikor pridejo naši kraji v pošto v Ljubljanski kreditni banki in nje podružnicah, pri podružnicah Živnostenske banke in Osrednje banke češke hranilnice.

Politični pregled.

Državni zbor. — V konferenci klubovih načelnikov sta bila določena za nova zbornična podpredsednika Romanczuk in Conci (Lah). Ministerski predsednik je povdarjal potrebo hitre rešitve kontingenta novincev. Malfatti je predlagal, da naj se vladna predloga o laški juridični fakulteti odkaze odseku brez prvega čitanja. Wolf se je izrekel proti. Susteršič se je imenom »Slov. Enote« izrekel proti Malfattijevemu predlogu, ker ni v tej smeri do zdaj nikakega spremenjenega sklepa. Bienerth je izrekel nado, da se posreči odstraniti ovire, nasprotujoče želji Lahov! Vlada stori v ta namen, kar more.

Nemški minister-rojak Schreiner je odstopil. O odstopu se ugiba sem in tje, ali na vladni politiki njegov odstop ne pomeni nobene premembe. Schreiner pa se je kazal tuintam le preveč nemškega ministra ter se je premalo oziral na vladno politiko, zlasti v pogajanjih med Nemci in Čehi. Šel je, pride pa drugi, nič boljši od Schreinerja.

Nekatere nemške stranke se potegujejo za odpravo institucije ministrov-rojakov, ne verjamemo pa, da pride do tega, verjamemo pa radi, da Nemcem bi ne bilo všeč, če bi vstopil v ministerstvo kak Jugoslovani!

Zunanji minister avstrijski Aerialtal se je mudil v Berlinu ter bil v avdienci pri nemškem cesarju, ki mu je podelil brilante reda črnega orla. Baje gre za to, da prevzame Nemčija posredovanje med Avstrijo in Rusijo. Toda od več strani se zagotavlja, da ne pride še kmalu do prijaznejših odnošajev med Avstrijo in Rusijo. Dočim se pleto to v Berlinu, se mudil v Petrogradu bolgarska kraljeva dvojica. Med Turčijo in Bulgarijo so odnošaji vedno bolj napeti. Na meji pri Tamrasu je prišlo do spopada med turškimi in bolgarskimi vojaki.

Odgovor dr. Kramarja na nemške denunciacije. — »Nár. listy« priobčujejo na uvodnem mestu podpisan članek dr. K. Kramára, v katerem ta odgovarja na »ogorčenje« nemških nacionalcev vsled njegovega potovanja v Petrograd in na to, da je cesar sila neugodno sodil o njegovem govoru v Petrogradu.

Dr. Kramár izvaja med drugim: »Predvsem ne vem, kaj gospodom na mojem govoru ne ugaja. Da sem predaval o naših političnih razmerah možem, ki se specijelno za nje zanimajo, a niso o njih vselej točno podučeni, to menda ne more razburiti niti visokopatrijotičnih liberalnih Nemcev. A da sem ravno v Petrogradu rekel, da bi mi moj nacionalizem ne dovolil delati Nemcem krivico, akoravno Čehi nimajo nobenega vzroka čutiti za nje kako nežno hvaležnost, tega mi nemški poslanci ne morje šteti v zlo. Da sem pa nazval hakatiste, in šovinistične pangermane kanibale nacionalizma, nimam niti najmanj obžalovati, saj je bilo to naperjeno tudi proti — ruskim hakatistom.

In avstrijski patrijotizem! Gospodje, katri so leta 1897. zaradi koščka narodnih pravic Čehom razburili celo Nemčijo.

profesorji, ki podpisujejo proteste proti stvarim, katere jih nič ne brigajo, gospodje, ki hujskajo v Nemčiji proti Avstriji, ki izrabljajo našo inozemsko politiko v to, da bi kot manjšina tlačili večino, ki ne store nobenega koraka ne da bi ne škilili v Berlin, ki govorijo o uri združenja ločenih bratov — bi naj pometali pred svojim pragom in ne pozirali s svojim patrijotizmom. Za nas Čeha poznam le jeden patrijotizem, to je patrijotizem češki. In s tem moramo biti zadovoljni ne le mi, ampak tudi na — Dunaju. Da nismo bili lojalni, tega nam ne morejo niti tam očitati. Zaradi tega nam je pohvala ali graja našega patrijotizma vseeno; mi si ne želimo biti na Dunaju v »carti«, temveč si bomo vselej svoje pravice z lastnimi močmi branili in priborili. In ne le nam, temveč vsem avstrijskim Slovanom.

Mi hočemo, da ne bodemo močni samo mi, temveč vsi avstrijski Slovani, da prestane biti Avstrija na zunaj nemška država. Ako se na Dunaju ob slovanskih konferencah tresejo za bodočnost, jim hočem povedati priličen recept za tak strah: naj postanejo pravični proti vsem, naj prenehajo s krivicami in pritiskom na Slované, pa lahko gledajo veselega oka v bodoče dni.

Razne vesti.

Akademsko društvo »Slovenija« na Dunaju priredi dne 25. t. m. javno predavanje v restavraciji Leithner, I. Auerpergg. 6., (prej Mattaloni). Predava dr. Ivan Prijatelj: »Slovenci v 60. letih s posebnim ozirom na vlogo dijaštva v našem javnem življenju«. — Gostje, posebno iz dijaških krogov, dobrodošli.

Pri nadomestnih volitvah dne 19. t. m. se je konstituiral odbor ak. društva »Slovenija« na Dunaju sledeče: predsednik: med. Mirko Černič, podpredsednik: iur. Ivan Sajovic, tajnik: med. Fran Zupan; blagajnik: iur. Jurij Štempihar, gospodar: iur. Josip Cepuder, knjižničar: iur. Slavko Virant, arhivar: iur. Franc Lokar, namestnika: med. Stanko Ruprecht in med. Drago Vidmar, pregledniki: med. Ivan Rajps, stud. vet. Fr. Zavrnik in iur. Josip Grum.

Dunajski župan dr. Lueger leži na smrtni postelji. Izdajajo se buletini, ki pričajo, da pokosi kmalu smrt znamenitega moža.

Čuden konec pusta. — Ema Grohmann iz Šlezije je prišla k svojemu stricu dr. Hackhoferju na Dunaj, kjer je mislila preživeti predpustni čas. Stric je imel velikega bernhardinca, kateremu je dajala 18 letna Ema vsak dan hrano. Nekoč je hotel imeti pes še hrane in ker mu ni imela več deklet ničesar dati, ji je odgriznil nos.

Stariše in brata umoril. — V Oldenburgu je ubil 20 letni delavec Denker s sekiro svojega očeta, svojo mater in svojega starejšega brata. Denkerja so zaprli.

Grof — ulični pevec. — V Turini je umrl grof Eugen Piassasco. Bil je pijemonteški poročnik, služil v Španiji, moral opustiti vojaško službo radi rane. V Turinu si je služil denar s tem, da je prepeval po ulicah. Podpore od bogatih sorodnikov je vedno odklanjal.

Škandali v norišnici. — Ker se ni hotelo zvišati plače čuvajem mestne norišnice v Rimu so se maščevali čuvaji in dali norcem kruh, v katerem so bili žeblički in juho z mrtvimi mišimi. Ravnatelj je vse čuvaje spodil.

Samomor Prazana. — V Lužinu se je ustrelil posestnik iz Prage, Jaroslav Hack in še potem skočil v morje. Vzroki so neznani.

Umor v Lille. — V Lille na Francoskem so dobili 65 letno Pavlino Vahée umorjeno v njenem stanovanju. Truplo je bilo grozno razmesarjeno. Trebuh preparan, v črevah je tičal metlin ročaj. O storilcih ni ne duha ne sluha.

Samomor mlade milijonarke. — V Mannheimu se je ustrelila Eliza Treiber, kateri je zapustil oče velikaško premoženje.

Panika v kinematografu. — V Pittsburgu je vsklik, da gori, tako razburil 500 oseb broječo množico v nekem kinematografu, da je vse letelo proti izhodu, pri čemur so bili vsi več ali manj ranjeni.

(Dalje na četrti strani.)

Svojo učenko napadel. — Na Dunaju je napadel 19letni Friderik Schiller v svoji sobi 14-letno Mici Zimmerman, ki se je hodila k njemu učiti citre. S kuhinjskim nožem ji je zadal vse polno ran, da bi kmalu revica izkrvavela. Vzrok je najbrže ta, da se mu Mici ni hotela udati. Njega so zaprli, njo so odpeljali v bolnišnico.

Nova čast za Roosevelta. — Na kongresu Zjedinenih držav v Washingtonu je bil sprejet predlog poslanca Fisha, po katerem bo užival Roosevelt popolno svobodo glede svojih pošiljatev po pošti. S tem pride njegova oseba na enako stopnjo kakor kaka državna oblast. Tako pošto svobodo uživata v Ameriki še vdovi po predsednikih Clevelandu in Harrison-u.

Kranjska trgovska in obrtna zbornica je na predlog Iv. Hribarja sklenila, storiti vse korake, da se ustanovi v Ljubljani pošto in brzojavno ravnanje.

Delavske hiše začne graditi ljubljansko mesto. Poročajo, da na spomlad začnejo zidati dve veliki dvonadstropni delavski hiši za 200 tisoč kron.

Proti draginji stanovanj v Trstu. — N. D. O. v Trstu je imela v nedeljo velik protestni shod z dnevnim redom: Dajte nam cenih stanovanj! Sprejeta je bila soglasno taka-le resolucija:

Slovenski delavci v Trstu po N. D. O. zbrani na protestnem shodu dne 20. februarja protestujejo najodločneje proti vedno naraščajoči draginji stanovanj, izjavljajo, da so stanovanjske razmere v Trstu v gmotnem in higijeničnem obziru nevzdržljive ter pričakujejo da bo mestni odbor izpolnil dano obljubo in predložil najkasneje do 30. aprila t. l. mestnemu svetu konkretne predloge, da se stori enkrat za vselej konec odiranju ljudstva od strani hišnih posestnikov.

Veliki knez Mihael, 32 letni brat ruskega carja, se je tajno morganatično poročil, ne da bi prej prašal carja za dovoljenje. Žena njegova je bila najprej poročena z moskovskim milijonarjem Mamontovom, od katerega se je ločila radi velikega kneza. Car je na brata, ki bi v slučaju njegove smrti imel regentstvo tako jezen, da mu je vzel vse vojaške časti.

Vlak skočil iz tira. — Brzovlak iz Belfasta v Larne na Angleškem je skočil tik ob morju iz tira. Lokomotiva se je zarila v pesek. Nekaj pasažerjev je težko, mnogo lahko ranjenih, večina je pa bila mokra, ker so padli do pasu v morje.

Koliko je zvezd? — Nikdo jih ne more prešteti, ker bi si pri štetju zmotil bogve kolikokrat. Vendar pa se za vsaj število svetlejših približno določiti. Že 25 let se bavijo največje zvezdarne na zemlji s tem, da fotografirajo posamezne dele neba. Vsaki zvezdarni je dodeljen tisti del, ki ga ona najlažje opazuje. Delo je tako razdeljeno, da bo za celo nebesno kroglo treba 20.800 fotografij. Zvezdoslovci razločujejo zvezde po svetlosti. Na teh fotografijah bodo zvezde do 14. vrste. S prostim očesom (brez daljnogleda) vidimo samo zvezde prvih šest vrst svetlosti. Vsaka zvezda na fotografiji dobi svoj znak ali svojo številko. Ko bodo vse fotografije gotove, se bo izdala velika zvezdna karta in z njo seznam ali katalog zvezd stalnic. Ta katalog bo obsegal 2 milijona zvezd do 14. vrste svetlosti. To je dognal odsek za fotografsko zvezdno karto na svojem šestem shodu na zvezdarni v Parizu velikega travna lanskega leta. Ako je že teh svetlejših zvezd toliko, koliko je še le manj svetlih, a z daljnogledom še vidnih in koliko je še takih, ki se dozda ne vidijo niti z najboljšimi daljnogledi? — »Naša bodočnost«.

Važna naredba. — Hrvatska deželna vlada, oddelek za bogocastje in pouk, je izdala naredbo, da naj učiteljstvo vse predmete ljudskošolskega pouka izrpa za vzgojo značaja in za zbujanje ljubezni do roda in hrvatske domovine. Tudi naš šolski in učni red govori v § 71 o tem, da se naj otroci vzgajajo k ljubezni do rodnega ljudstva. Vzvajajmo torej zavedne Slovence, s tem izpolnjujemo ministrsko naredbo!

Iz težnje po izobrazbi. — Prebivalci vasi Rupotin so se brezuspešno trudili, da bi si izposlovali svojo šolo in učitelja. Ker ves njihov odpor ni nič zalegel, so sami najeli učitelja in mu plačujejo od vsakega otroka, ki ga poučuje 2 kroni na mesec. To so pametni ljudje ti Rupotnici, ki vedo ceniti važnost in pomen izobrazbe v današnjih časih. Pri nas imamo precej šol,

a tudi še precej takih ljudi, ki nečejo pošiljati svojih otrok v šolo, ker jim nečejo privoščiti izobrazbe.

Germanizacija na Hrvatskem. — Po statističnih podatkih iz leta 1909. je bilo lanske leto na Hrvatskem 32 nemških šol, in sicer 16 javnih, 10 konfesionalnih. — Pravkar je Hrvatska dovolila, da se osnuje v Zagrebu samem nemška višja ljudska šola. Nemški živeli na Hrvatskem se torej, kakor je razvidno iz teh podatkov, silno krepi in če bo šlo tako naprej, bo imela Hrvatska v najkrajšem času svoje nemško vprašanje.

Za iznajdbo pivnika se imajo zahvaliti malomarnosti nekega delavca v neki angleški tvornici papirja. Delavec je pozabil pridati sirovi papirnati tvarini potreben lim. Lastnik tvornice je bil ves divji, ko je videl cele skladovnice skaženega papirja. Malomarnega delavca je takoj zapodil iz službe. Pozneje je tvorničar opazil, da popije skaženi papir črnilo, ne da bi se razmazalo. Vprizoril je takoj velikansko reklamo za novo iznajdbo, ki mu je donasala tolikšen dobiček, da je poslej izdeloval samo — pivnik.

Zaderski nadbiskup Dvornik je postal žrtev italijanskih denuncijacij i v Rimu pri Vatikanu in na najvišjem mestu na Dunaju. Prvi uspeh teh denuncijacij je bil, da so dali Dvorniku brez njegove vednosti in proti njegovi volji naenkrat koadjutorja v osebi zagrizenega italijanaša in nasprotnika vsega slovanskega biskupa Borzattija, ki je uporabljal najpoderjša sredstva, da bi Dvornika izpodrinili in sam nadbiskupsko mesto zasedel. Ko je Dvornik bil nedavno na Dunaju in je čul, da je tam v najbolj črnih barvah naslikan, je odgovoril: »Moja krščanska dolžnost je bila, prepričati sv. Stolico, da bo z nadaljnim zabranjevanjem glagolice izginil mir in red med dalmatinskim ljudstvom.« — Za Vatikan suspensija Dvornika ne bo imela ravno najboljših posledic.

Zopet nova uniforma v skupni vojski. — Dunajski časniki javljajo, da bodo početkom aprila izšle nove odredbe glede uniformiranja v vojski. Kavalerija bode dobila tudi sivo obleko in infanterijski oficirji gala-uniformo z belo suknjo (Waffenrock). V gala-uniformi se naj posebno razlikujejo oficirji, dočim naj dobe zdravniki, računovodje in auditorji galauniformo kakor vojaški uradniki. Za vse vojne uradnike, intendante in inženirje bode nomiran klobuk s perjanico.

Gospodom gostilničarjem in drugim se uljudno naznanja, da je izšel nov slovenski cenik gramofonov in plošč, dvokoles, šivalnih strojev itd. s čudovito nizkimi cenami pri

Batjel-u
Gorica
Stolna ulica 3-4.
Tam je velika zaloga vsakovrstnih gramofonov od K 15 — K 1000 kakor tudi različnih dvokoles, šivalnih strojev. — Zastopnik kmetijskih strojev, orkestrijonov itd., mehanična delavnica. — Prodaja tudi na mesečne obroke. — Ceniki franko.

V zadregi zares si veliki, prijatelj, ne veš še, za god kaj soprogi bi dal; za liter vipavca, moj dragi pagatelj, prihranim, če hočeš, domač ti škandal. Poslušaj zdaj moje besede skrbno in kupi soprogi par čevljev

"OHO"
J. Medved, Gorica
Tekališče, Josipa Verdi št. 32.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Na stanovanje in hrano se sprejme dijake. V družini se govori slovenski in nemški. Naslov pov naše upravnitvo.

Naznanilo.

Proda se občinski bik
v Mirnu, dne 27. t. m.

ob 3 in pol uri popoldne
pri tukajšnjem županstvu.

Županstvo v Mirnu

dne 23. svečana 1910.

Župan: Scalettari.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredl Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupe/ališče ulnabrškegr. in drobnega blaga ter tkanje, preje in nitij.

POTREBSČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBSČINE

za krojaše in čevljarje.

Svetlinjce. — Rožni venel. — Mašne knjilke.

Višna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbijena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 9 25-4

Sans souci

najboljša tuzemska znamka napravljena po francoskem načinu.

Grand crémant, Carte d'Or, Asti
sefumante.

Gennaro Ossoinack — Reka
odlikovana klet šampanja.

Ceniki na zahtevo gratis.

Udlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Naznanilo.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem otvoril

v Gorici Via Scuole št. 6

modno trgovino za gospode in dame ter se tem potom za obilni obisk najtopleje priporočam. Ker izdelujem kravate in perilo sam, zamorem z najboljšim blagom najcenejše postreči.

Spoštovanjem

Engelbert Skušek
Ljubljana — Gorica.

Rojaki, izpolnite svojo narodno dolžnost: pristopajte k obrambnemu skladu družbe sv. C. in. M.!

Svarilo!

Prosimo spoštovana gospodinja, ne zahtevajte pri nakupu kar na kratko zavitek ali zabojček »cikorije«, temveč določeno znamko:

:Franck:

da imate jamstvo za vedno jednako in najboljšo kakovost. — Pazite pri tem na varstvene znamke in podpis, kajti naše zamotanje se v enakih barvah, papirju in z podobnim natisom ponareja. —

Tovarna znamka. Tovarna znamka. Tovarna znamka.

Henrik Franck sinovi

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

Nadželstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na premenjena in dne 21. decembra 1907. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1/2% prispevka v posebno rezervno za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4 1/2% večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni; opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorac«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugi uradu v »Trgovskem domu«.

Nadželstvo in nadzorstvo.